

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobkyně: **Šluknov Appartements s. r. o.**, se sídlem Radlická 103, Praha 5, zastoupené Mgr. Janem Vrzalou, advokátem se sídlem Lípová 516/8, Teplice, proti žalovanému: **Energetický regulační úřad**, se sídlem Masarykovo nám. 5, Jihlava, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 17. 1. 2013, čj. 30 A 101/2012 - 41,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně iniciovala svými podněty u žalovaného cenovou kontrolu u jejího dodavatele tepelné energie společnosti SoLo sport a TUV, spol. s.r.o. (dále jen „SoLo sport“). Po provedení kontroly zaslal žalovaný žalobkyni přípis ze dne 26. 6. 2012, čj. 02249-3/2012-ERU, kterým jí sdělil, že nebylo shledáno žádné pochybení za rok 2011. Tento závěr pak na základě žádosti žalobkyně o podání vysvětlení žalovaný znovu zopakoval v přípise ze dne 3. 8. 2012, čj. 07240-2/2012-ERU.

[2] Dále žalobkyně podala k žalovanému návrh na zahájení řízení podle § 17 odst. 7 písm. a) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve kterém se domáhala, aby žalovaný meritorně rozhodl ve věci správnosti vyúčtování dodávek tepla za rok 2011 provedeného společností SoLo sport, případně řádně odůvodnil navýšení předběžné ceny. Usnesením ze dne 2. 11. 2012 žalovaný toto řízení zastavil z důvodu nedostatku jeho pravomoci k rozhodování této otázky.

[3] Žalobkyně se žalobou ze dne 19. 11. 2012 podanou ke krajskému soudu domáhala ochrany před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením ve smyslu § 82 a násl. s. ř. s., který spatřovala v postupu žalovaného při provádění cenové kontroly, včetně jejího výsledku, v důsledku něhož byla fakticky donucena k placení nepřiměřeně vysoké ceny tepelné energie. Konkrétně se v petitu žaloby domáhala: (1) zrušení výsledků cenové kontroly za rok 2011 provedené ve Šluknově u dodavatele tepelné energie, společnosti SoLo sport a TUV, spol. s r.o.; (2) uložení žalovanému předložit kalkulaci ceny tepla provedenou dodavatelem, společností SoLo sport a TUV, spol. s r. o. ohledně dodávek tepla žalobkyni za rok 2011, popř. aby znovu přijala opatření směřující k provedené cenové kontrole dodavatele tepla tak, aby byl zajištěn jeho soulad s energetickým zákonem; (3) uložení povinnosti žalovanému poskytnout žalobkyni řádné odůvodnění cenové kontroly vyúčtování ceny tepelné energie dodané společností SoLo sport a TUV, spol. s r. o. žalobkyni v roce 2011 včetně odůvodnění všech položek cenové kalkulace s přihlédnutím ke skutečnosti, zda doložení navýšení předpokládané ceny tepelné energie za rok 2011 v lokalitě Šluknov proběhlo v souladu nikoliv jen s kalkulačním vzorcem, ale zda proběhlo v souladu s energetickým zákonem; (4) konstatování toho, že zásah žalovaného v podobě výsledků cenové kontroly za rok 2011 provedené ve Šluknově u dodavatele tepelné energie, společnosti SoLo sport a TUV, spol. s r. o., byl nezákonný.

[4] Krajský soud v záhlaví specifikovaným usnesením žalobu žalobkyně odmítl z důvodu její opožděnosti. Konstatoval, že žalobkyně nedodržela dvouměsíční subjektivní lhůtu pro podání žaloby podle § 84 odst. 1 s. ř. s., neboť se o výsledcích kontroly musela dozvědět již z přípisů žalovaného, které jí byly zaslány v červnu a srpnu roku 2012.

II. Argumenty kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[5] Usnesení krajského soudu napadla žalobkyně (stěžovatelka) kasační stížností z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. a navrhla, aby Nejvyšší správní soud usnesení zrušila vrátil věc krajskému soudu k dalšímu řízení.

[6] Stěžovatelka nesouhlasila se závěrem krajského soudu, že její žaloba byla podána opožděně, neboť soud nesprávně počítal začátek subjektivní lhůty k podání žaloby od okamžiku, kdy jí byla doručena sdělení žalovaného o výsledku cenové kontroly. Měla za to, že počátek subjektivní lhůty k podání žaloby měl být počítán od doručení usnesení žalovaného ze dne 2. 11. 2012, jímž rozhodl, že není dána jeho pravomoc zabývat se správností vyúčtování dodávek tepla. Tímto usnesením podle stěžovatelky žalovaný dokonal nezákonný zásah do jejího práva na přiměřenou cenu tepelné energie.

[7] Podle názoru stěžovatelky je výklad soudu, podle kterého začala běžet dvouměsíční subjektivní lhůta již doručením sdělení o výsledcích cenové kontroly ze dne 26. 6. 2012, nesprávný, neboť by účastníka zbavoval jakékoliv možnosti domáhat se nápravy nezákonného zásahu podle správního řádu, v tomto případě za účelem získání řádného odůvodnění úředního postupu žalovaného. V této souvislosti odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2005, čj. 2 Afs 144/2004 – 110, podle něhož se lze bránit proti nezákonnému zásahu správního orgánu až po bezvýsledném vyčerpání prostředků stanovených právním řádem k jeho ochraně. Lhůta pro podání žaloby se proto počítá až od okamžiku, kdy se stěžovatelka dozvěděla o výsledku správního řízení, tedy od doručení usnesení ze dne 2. 11. 2012.

[8] Ke skutečnosti, že byla napadena cenová kontrola směřující proti jinému subjektu, stěžovatelka uvedla, že byla výsledky této kontroly přímo zkrácena na svých právech (§ 82 s. ř. s.) tím, že byla donucena platit nepřiměřeně drahou tepelnou energii.

[9] Žalovaný se ve svém vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 25. 2. 2013 ztotožnil se závěry usnesení krajského soudu. Stěžovatelka podle něj ve své kasační stížnosti smísila dva zcela odlišné postupy žalovaného, a to kontrolu podle zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, a sporné správní řízení podle § 141 správního řádu ve spojení s § 17 odst. 7 písm. a) energetického zákona. Žalovaný tak přisvědčil názoru krajského soudu, že se stěžovatelka dozvěděla o výsledcích cenové kontroly již ze sdělení ze dne 26. 6. 2012, upřesněného ještě následnými sděleními žalovaného, a tudíž byla žaloba podána opožděně. Lhůtu pro podání žaloby nelze počítat od doručení dosud nepravomocného usnesení ze dne 2. 11. 2012, kterým žalovaný zastavil sporné správní řízení. Tímto usnesením přitom stěžovatelka nemohla být zkrácena na svých právech ve smyslu § 82 s. ř. s.

[10] Na základě výše uvedeného žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost stěžovatelky zamítl jako nedůvodnou.

III. Právní posouzení Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a není důvodné kasační stížnost odmítnout pro nepřípustnost.

[12] Nevyšší správní soud se v odůvodnění tohoto rozsudku zaměřil zejména na otázku včasnosti žaloby stěžovatelky a s tím související otázku počátku běhu lhůt pro podání žaloby na ochranu před nezákonným zásahem ve smyslu § 84 odst. 1 s. ř. s.

[13] Kasační stížnost není důvodná.

[14] Ze spisové dokumentace Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatelka spatřovala nezákonný zásah ze strany žalovaného ve výsledcích cenové kontroly; na svých právech se cítila být zasažena tím, že musela platit nepřiměřeně vysokou cenu za tepelnou energii účtovanou společností SoLo sport. Toto stěžovatelka ve své kasační stížnosti ani nijak

nerozporuje. Stěžovatelka tvrdí, že se o tomto nezákonném zásahu, respektive jeho dokonání, dozvěděla z usnesení žalovaného ze dne 2. 11. 2012, kterým bylo zastaveno správní řízení a v němž žalovaný uvedl, že zde není dána jeho pravomoc zabývat se správností vyúčtování dodávek tepla.

[15] Podle § 84 odst. 1 s. ř. s. musí být žaloba podána „*do dvou měsíců ode dne, kdy se žalobce dozvěděl o nezákonném zásahu. Nejpozději lze žalobu podat do dvou let od okamžiku, kdy k němu došlo*." Z citovaného ustanovení vyplývá, že subjektivní dvouměsíční lhůta k podání žaloby na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu je vždy vázána na vědomost žalobce o nezákonném zásahu (srov. např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2005, čj. 2 Afs 144/2004 – 110, č. 735/2006 Sb. NSS). Soud se proto musel zabývat otázkou, kdy se stěžovatelka dozvěděla o tvrzeném nezákonném zásahu ze strany žalovaného, tedy o výsledcích cenové kontroly prováděné žalovaným u společnosti SoLo sport.

[16] Ze správního spisu je patrné, že stěžovatelka se poprvé dozvěděla o výsledcích cenové kontroly ze sdělení žalovaného ze dne 26. 6. 2012. Na její žádost jí byly tyto informace ještě upřesněny v dalším sdělení žalovaného zde dne 3. 8. 2012.

[17] Nejvyšší správní soud proto přisvědčuje závěru krajského soudu, že subjektivní lhůta pro podání žaloby na ochranu proti nezákonnému zásahu, ať už by byla počítána od doručení prvního nebo druhého sdělení žalovaného o výsledku cenové kontroly, v době podání žaloby ke krajskému soudu již uplynula. Z tohoto důvodu považuje Nejvyšší správní soud za nedůvodnou kasační námitku, že se o nezákonném zásahu, který stěžovatelka pociťovala ve výsledku cenové kontroly, jež potvrdila správnost cen za tepelnou energii za rok 2011, dozvěděla až na základě zastavení správního řízení vedeného žalovaným. Z tohoto usnesení se žalobkyně dozvěděla pouze o skutečnosti, že žalovaný nemá pravomoc v tomto řízení rozhodovat.

[18] Soud tedy konstatuje, že v posuzovaném případě nebylo pro běh subjektivní lhůty rozhodné, kdy bylo stěžovatelce doručeno usnesení o zastavení správního řízení ze dne 2. 11. 2012.

[19] Podle § 85 s. ř. s. je žaloba na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem či donucením správního orgánu nepřípustná také tehdy, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky; to neplatí v případě, domáhá-li se žalobce pouze určení, že zásah byl nezákonný. Nepřípustností žaloby podle § 85 s. ř. s. se zdejší soud zabýval například ve svém rozsudku ze dne 17. 12. 2010, čj. 4 Aps 2/2010 - 44, č. 2339/2011 Sb. NSS, ve kterém uvedl, že „*§ 85 s. ř. s. jako podmínku přípustnosti žaloby na ochranu před nezákonným zásahem nevyžaduje předchozí vyčerpání řádných opravných prostředků, ale toliko nemožnost domáhat se ochrany nebo nápravy jinými právními prostředky. V tomto případě je proto třeba zkoumat, zda právní úprava v tom kterém případě prostředky ochrany před nezákonným zásahem připouští či nikoliv*".

[20] Stěžovatelka uvedla, že výklad soudu, podle kterého se o nezákonném zásahu dozvěděla již doručením sdělení žalovaného ze dne 26. 6. 2012, by jí znemožnil domáhat se

jakékoliv nápravy nezákonného zásahu podle správního řádu, v tomto případě za účelem získání řádného odůvodnění úředního postupu žalovaného.

[21] V této souvislosti Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že za prostředek nápravy proti výsledkům cenové kontroly nelze považovat správní řízení o správnosti vyúčtování dodávek tepla za rok 2011 provedeného společností SoLo sport. V tomto řízení navíc stěžovatelka nenapadala výsledky kontroly, ve kterých spatřovala nezákonný zásah, nýbrž se domáhala meritorního rozhodnutí, kterým by žalovaný konstatoval správnost vyúčtování dodávek tepla společností SoLo sport za rok 2011, případně odůvodnění navýšení předběžné ceny. Právním prostředkem nápravy, jež by bylo možno použít proti výsledkům cenové kontroly bylo uplatnění námitek podle § 17 zákona o státní kontrole. Ty však může podat pouze kontrolovaná osoba, nikoliv osoba, která provedení kontroly iniciovala (v tomto případě stěžovatelka). Stěžovatelka tedy neměla prostředky nápravy vůči výsledkům cenové kontroly ve smyslu § 85 s. ř. s.

[22] Na základě výše uvedených skutečností Nejvyšší správní soud uzavírá, že krajský soud správně a v souladu se zákonem posoudil žalobu stěžovatelky jako opožděnou, neboť tato žaloba byla podána po marném uplynutí dvouměsíční subjektivní lhůty ve smyslu § 84 odst. 1 s. ř. s.

[23] Vzhledem k tomu, že žaloba byla podána opožděně, nebylo již nutné se zabývat otázkou, zda stěžovatelkou tvrzený zásah ze strany žalovaného spočívající ve výsledcích cenové kontroly opravdu naplňoval znaky nezákonného zásahu, pokynu nebo donucení ve smyslu § 82 s. ř. s.

IV. Závěr a náklady řízení o kasační stížnosti

[24] Nejvyšší správní soud tedy shledal námitky stěžovatelky nedůvodnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí kasační soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

[25] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměla úspěch, žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. března 2013

JUDr. Lenka Kaniová

1 Aps 1/2013

předsedkyně senátu